

Muistomerkkien Lohja *Tutustu muistomerkkien tarinoihin*

Lähtö Lohjan Matkailupalvelukeskuksen edestä (Karstuntie 4) ●

Kävelykierrosesitteet toteutettu yhteistyössä Innofocusen matkailuvirkailijaopiskelijoiden ja Lohjan Matkailupalvelukeskuksen kanssa.

Lisätietoja: Lohjan Matkailupalvelukeskus puh. (019) 369 1309
tourist@lohja.fi
www.lohja.fi

Omatoiminen kävelykierros
Lohjan ympäristössä.

Ylitä Laurinkatu, jotta pääset keskusaukiolle.

1. Vuorimies

Muistomerkki Vuorimies on pystytetty Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n aloitteesta pitkäaikaiset perinteet omaavan lohjalaisen vuorityön ja kaivosmiehen kunniaksi. Martti Peitson suunnittelema pronssiveistos on vuodelta 1974.

2. Suomen kotiseutuliikkeen perustamisen muistokivi

Lohjalla v. 1894 aloittaneen Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n, Suomen ensimmäisen kotiseutuyhdistyksen perustamisen kunniaksi pystytetty muistokivi. Graniittikivi on tuotu Viron Hiidenmaalta. Muistokivi on vuodelta 1994.

Muistokiveltä lähtiessäsi nouse rappusia ylös ja mene talojen välistä Kauppakadulle. Ylitä katu, jolloin pääset Länsi-Uudenmaan Osuuspankin eteen. Seinässä oleva muistolaatta on vuonna 1659 perustetun pedagogion muistolaatta.

3. Lohjan pedagogion muistolaatta

Turun tuomiokapituli antoi vuonna 1659 lohjalaiselle ylioppilaalle, Henricus Ericille luvan antaa opetusta muutamille pienille lapsille. Koulu on ensimmäisiä maaseutukouluja maassamme. Pedagogion alkuperäinen osa siirrettiin vuonna 1971 nykyisen Osuuspankin paikalta, Iso-Pappilan museoalueelle. Lähde kohti kirkkokenttää ylittäen Kauppakatu ja Suurlohjankatu, jolloin olet ravintola Martinan edessä. Mene vasemmalle ja käänny oikealle Anttilankadulle. Suoraan edessäsi avautuu kirkkokenttä.

4. Valtioneuvos Johannes Virolaisen muistomerkki

Nora Tapperin vuonna 2004 suunnittelema muistomerkki koostuu kolmesta kivipaasista, jotka edustavat valtioneuvos Johannes Virolaisen uraa, yksityiselämää sekä kaipuuta takaisin Karjalaan. Edesmenneen Johannes Virolaisen maatala, Vironperä, sijaitsee Lohjalla lehtomaisemassa pähkinäpuiden, tammien ja vaahteroiden keskellä. Vironperä toimii kotimuseona, johon tehdään opastettuja yleisökierroksia.

Kirkkokentältä matka jatkuu kohti Lohjan Iso-Pappilaa. Kävele kohti Kirkkokatua, jolloin Lohjan Pyhän Laurin kirkko jää oikealle puolellesi. Lohjan Pyhän Laurin kirkko on Suomen kolmanneksi suurin harmaakivikirkko, joka on valmistunut 1500-luvun alussa. Hautausmaalle on haudattuna mm. valtioneuvos Johannes Virolainen. Ylitä Kirkkokadun päädyssä silta ja jatka suoraan kohti Iso-Pappilaa. Pian vasemmalla puolella näet punaisen talon, jossa on valkoiset ikkunalaudat. Tämä talo on Pedagogion alkuperäinen osa, joka siirrettiin vuonna 1971 nykyisen Osuuspankin paikalta, Kauppakadun kulmasta tälle Iso-Pappilan museoalueelle.

5. Robert Boldt - rintakuvan vuodelta 1961

Pronssiveistos on pystytetty Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n aloitteesta vuonna 1961 Kirkkokentälle Suomen kotiseutututkimuksen perustajan syntymän 100-vuotismuistoksi. Rintakuvan mallina on Schalinin vuonna 1914 Boldtista tehty kipsiveistos. 1990-luvun alussa rintakuva varastettiin ja uusi pronssiveistos pystytettiin Lohjan Museon pihamaalle.

6. Matti Peltokangas: Muoto, 1989

Pronssinen veistos sijaitsee Lohjan Museon puutarhassa.

7. Suomalaisen kotiseutuliikkeen 100-vuotismuistomerkki

Maija ja Yrjö Rikalan säätiön pystyttämä muistokivi vuodelta suomalaisen kotiseutuliikkeen 100-vuotisjuhlan kunniaksi sijaitsee Lohjan Museon puistossa. Kivi on vuodelta 1997.

Muistomerkki matka jatkuu kohti Laurentius-salia. Lähde kohti Pyhän Laurin kirkkoa. Ennen siltaa Pedagogion vieressä näet oikealla vuonna 1995 pystytetyn Museo Haupitsin, joka on lohjalaisten tykkimiesten kunniaksi pystytetty **8. Tykkimuistomerkki**. Haupitsi oli Lohjan patteriston käytössä jatkosodassa.

Jatka matkaa ylittäen junaradan ja käänny oikealle Rautatienkadulle. Kävele jonkin matkaa, jolloin oikealla näet **9. Talvisotaan lähtijöiden muistomerkkin**.

Palaa takaisin Kirkkokadulle. Kadun päässä oikealla näet suuren punatiilisen koulurakennuksen, Anttilan koulun, jonka yhteydessä on Laurentius-Sali. Edustalla on **10. Veikko Haukkavaaran romurautaveistos, Kaverukset**, vuodelta 1987.

Jatka matkaa ylittäen Karstuntie, kohti Lohjan Yhteislyseon Lukiota. Paikkarinkadun puolella, Lohjan lukion rinteessä löydät Kaisaleena Halisen vuonna 2006 suunnitteleman Hjalmar Linderin – muistomerkkin.

11. Hjalmar Linder -muistomerkki. Kamariherra Hjalmar Linder perusti Lohjan Pitkäniemeen selluloosatehtaan vuonna 1906, josta sittemmin on kehittynyt nykyinen Loparex. Muistomerkkin on suunnitellut ja toteuttanut taiteilija Kaisaleena Halinen vuonna 2006. Muistomerkki sijoittuu paikalle, jossa kulki kapearaiteinen sähkörautatien ratalinja tehtaalta Lohjan asemalle. Rataa pitkin kuljetettiin sellupaalit asemalle, jossa ne siirrettiin tavalliseen junaan edelleen kuljetettaviksi. Kirkkokentän kautta kulkenut rata oli käytössä 1920-luvun lopulle saakka. Muistomerkki kuvaa raiteita ja raiteisiin on merkitty kaupunkeja, jotka ovat olleet osa Hjalmar Linderin elämää mm. Kytäjä, Pariisi ja Pietari.

Tässä vielä joitain muistomerkkejä kauempana keskustasta, joita voit käydä katsomassa:

12. Ruben Lagus -muistomerkki

Panssarikenraali Ruben Laguksen syntymän 100-vuotisjuhlan kunniaksi pystytetty muistomerkki on tehty panssarivaunun teräksestä. Vuonna 1996 Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n pystyttämä muistomerkki sijaitsee Laguksen kotitalon pihamaalla Ojamolla. Muistomerkkin suunnittelivat Vuokko ja Raimo Jouhikainen.

13. Lohjan Harjunrinteellä on Ancylusjärven- muistomerkki, joka on vuonna 1970 Lohjan kaupungin pystyttämä Itämeren muinaisvaiheen, Ancylusjärven vedenpinnan korkeudesta kertova graniittinen muistomerkki. Merkki sijaitsee Neitsytlinnan alueella Lohjanharjun rinteessä Myllärinkadun päässä.

Petsamonrinteessä on 14. Lohjan sähkörautatien muistomerkki

Suomen ensimmäisen yleistä liikennettä 1907-1930 hoitaneen sähköradan muistomerkki. Merkki on paljastettu vuonna 1987 radan 80-vuotismuistoksi.